## بازگشایی تئاتر نصر پس از حدود ۳ دهه تعطیلی

یك خبر خوب برای آن دسته از هموطنان (بویژه پایتخت نشینانی) که هم به تاریخ علاقه‌مند هستند و هم هنر. خبر این‌که می‌توانید تا جمعه آینده همین هفته سری به تئاتر نصر در خیابان قدیمی لاله زار بزنید و هم اولین تئاتر تهران را نظاره کنید و هم به تماشای اجراهایی در این تئاتر بنشینید که فقط در این مدت محدود به نمایش در می‌آیند؛ یعنی از ۲۳ تا ۳۱ فروردین. برای رزرو بلیت هم می‌توانید باشماره ۰۹۳۹۳۸۸۴۹۰۳ تماس بگیرید./ جام جم

## کشتی گیله‌مردی مردان گیلان جهانی می‌شود

و این هم یك خبر خوب تاریخی، فرهنگی، ورزشی؛ خبری که مدیرکل میراث فرهنگی گیلان به آن اشاره کرده «پرونده کشتی گیله مردی برای جهانی شدن در دست تهیه است.» شهرود امیر انتخابی دراین باره گفته کشتی گیله مردی به عنوان یك نماد و نشانه پهلوانی و مردانگی و به دلیل اهمیت آن در فرهنگ گیلان زمین به همراه آیین نیایش آن به همت این اداره کل در سال ۱۳۹۰ در فهرست آثار معنوی ایران به ثبت رسیده و اکنون مراحل ثبت جهانی و تهیه پورپوزال پرونده را در دست تهیه داریم./ میراث آریا

خبر

## چه خبر از استان‌های سیلابی

بارش‌ها و جریان سیلابی روان آب‌ها همچنان ادامه دارد و طبیعتا آبگرفتگی شهرها و تبعات و پیامدهایش هم همچنان پابرجا. برخی شهرها مثل آق قلا و گمیشان در گلستان، در تب و تاب بالا و پایین رفتن متناوب سطح آب و تماشاگر تلاش بی وقفه مسؤولان و مردم و نیروهای جهادی برای تخلیه آب از منازل و سطح شهرها و برخی شهرها مثل پلدختر و معمولان در لرستان هم درحال بیرون آمدن از زیر بار گل و لای، آن هم به همت نیروهای جهادی و مردمی و دولتی.

هر دو استان لرستان و گلستان شرایط پس از حادثه را سپری می‌کنند، اما خوزستان هنوز در بطن حادثه است؛ یعنی بارش‌ها و طغیان و سرریزشدن رودها و آبگرفتگی و سیلابی شدن و زیرآب رفتن روستاها و شهرها که البته همه اینها با ایجاد سیل بندها و انفجار جاده‌های دست و پاگیر و اقدامات زیرساختی و روساختی و خدماتی در حال کنترل است. داغ ترین اخبار هم مربوط به همین استان است. از جمله این‌که گفته شده عملیات احداث سیل بند کانال شهید چمران پس از چهار شبانه روز تلاش اواخر هفته گذشته به پایان رسیده و سرریز رودخانه کرخه به کانال شهید چمران در ورودی شهرستان حمیدیه مهار شده است. این یعنی خبری خوش برای اهوازی‌ها. زیرا با این عملیات، از انحراف رودخانه کرخه و ورود به کانال شهید چمران جلوگیری و از پیشروی آب به برخی مناطق اهواز و روستاها ممانعت شده است. مدیرکل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای خوزستان هم اعلام کرده ۶۰ دستگاه ماشین آلات سنگین و نیمه سنگین از هفت استان کشور به منظور ایجاد و استحکام سیل بندها در مناطق سیل زده وارد استان شده اند و البته خبر مهم دیگر این‌که وزیر آموزش وپرورش با اشاره به وضعیت آموزشی در مناطق سیل زده کشور اعلام کرده در مناطق معدودی احتمالاً مجبور شویم سال تحصیلی را خاتمه یافته تلقی کنیم.

### درصورت فروپاشی آبشارها و سازه‌های آبی شوشتر، پیامدی تلخ‌تر از نابودی یک میراث جهانی رخ خواهد داد

# بازی خطرناک سیلاب با سازه‌های آبی

فاطمه مرادزاده
ایران

**کسی نمی‌داند چه کسی تصمیم به طراحی اولین سازه آبی در جلگه سرسبز و پرآب خوزستان گرفت و چه زمانی اولین بنا از یك نظام آبی در بخش شوشتر این جلگه پهناور ساخته شد. اما امروز همین قدر می‌دانیم که بیش از ۲۰۰۰ سال پیش و قبل از آن‌که تمدن و تکنولوژی و نظام صنعتی عصر حاضر شکل بگیرد، مجموعه‌ای نظام‌مند، مرتبط و بسیار پیچیده و کارآمد شامل ۱۳ سازه آبی روی جریان کارون در قدیمی‌ترین منطقه سکونت ایرانیان (خاك شوشتر با قدمت سکونت ده هزار ساله) پا گرفت؛ به‌تدریج و در دوره‌هایی پیش از حکومت هخامنشیان تا پایان عصر ساسانی.**

**شوشتر از هزاران سال پیش تا ابتدای پهلوی در اغلب دوره‌های تاریخی مرکز خوزستان بوده، پس بیراه نبود تا نیاکان ما، مهم‌ترین و بزرگ‌ترین سازه‌های صنعتی-آبی خود را در این کهن‌ترین سرزمین ایران زمین بنا کنند؛ خطه‌ای که در بسیاری از اشعار کهن فارسی هم به آن اشاره شده با عباراتی چون پارچه‌های دیبای شوشتر، پرند شوشتر و بهار شوشتر. فردوسی هم در شاهنامه‌اش به ماجرای ساختن یکی از سازه‌های آبی شهر یعنی پل شادروان اشاره کرده. شوشتر در عصر ما دیگر مرکز خوزستان نیست و اگر سازه‌هایش نبود، شاید نامی از آن هم به گوشمان نمی‌رسید، اما امروز همچنان عنوان پایتخت سازه‌های آبی جهان را بر پیشانی دارد؛ عنوانی که از سال ۱۳۸۸ که به فهرست میراث جهانی راه یافت، بر قامتش زیبنده شده.**

**این روزها و در جریان طغیان رودهای خروشان خوزستان و وقوع سیلابی که گویا تمامی ندارد و شستن و بردن و تخریب اولین پیامدش است، همین عنوان پایتخت سازه‌های آبی جهان هم با مخاطراتی روبه‌رو شده. نگرانی ما برای تخریب این اثر بزرگ و مهم جهانی که روزگار فرتوتی و پیری را هم سپری می‌کند، ما را بر آن داشت که سراغی از آن بگیریم و با مسؤولان و کارشناسان مربوط گپی بزنیم که در این حین متوجه نگرانی بزرگ‌تری شدیم؛ نگرانی ای که مسؤولان برخلاف کارشناسان، تمایلی برای گفت‌وگو درباره آن نداشتند؛ نگرانی از تخریب سازه‌هایی که برای سالیان سال حکم بند و سد و کنترل‌کننده ورودی و خروجی آب کارون را داشته و امروز با بافت تاریخی و خانه‌های مسکونی درهم تنیده و عجین شده‌اند و تخریب و فروپاشی آنها، می‌تواند به آسیب و تخریب بخش مهم و بزرگی از بافت مسکونی شهر منجر شود.**

**برای اطلاع یافتن از شرایط امروز سازه‌های آبی که در مسیر کارون و پایین‌دست شوشتر بنا شده، به سراغ محمدحسین ارسطوزاده، رئیس پایگاه سازه‌های آبی شوشتر و معاون میراث اداره میراث فرهنگی خوزستان رفتیم که به گفته خودش این روزها نگران سازه‌هاست و مرتب در حال پایش و کنترل وضعیت آنها. ارسطوزاده در گفت‌وگو با جام جم تلاش داشت بیشتر از اقدامات حفاظتی سازه‌ها سخن بگوید و جایی برای نگرانی مردم باقی نگذارد و توی دل شهروندان شوشتری را خالی نکند، اما خب می‌شد از لابه‌لای جملاتی که ناگهان قطع و کوتاه شان می‌کرد، متوجه شد چه خطر بزرگی در کمین مردم شوشتر است که مسؤولان استانی و کشوری باید حواس شان به آن باشد.**

سازه‌های آبی شوشتر در سال ۱۳۸۸ و به عنوان یک نظام آبی تاریخی در میراث جهانی به ثبت رسید وقوع سیلاب‌های اخیر نه تنها حیات این میراث جهانی بلکه زندگی مردم پایین دست سازه‌ها را هم تهدید می‌کند

***این سازه‌ها دقیقا با چه هدفی ساخته شده‌اند؟***

مجموعه کامل این سازه‌ها با ایجاد خندق، سپری محافظ در مقابل شهر شوشتر بودند. اما کاربری مهم‌تر آنها استفاده از انرژی آب برای بهره‌برداری‌های مختلف به‌ویژه در بخش کشاورزی بوده است.

***اکنون و با توجه به سیلابی بودن کارون، سازه‌ها چه شرایطی دارند؟***

حجم آب بسیار زیادی از زیر سازه‌ها می‌گذرد و سطح آب به‌شدت بالا آمده، در برخی نقاط دو تا دو نیم متر. به طور مثال بند میزان که بالای آب است، اکنون زیر آب رفته، هرچند گاهی با کاهش سطح آب دوباره بالا می‌آید.

***غیر از بند میزان، بنای دیگری از مجموعه ۱۳ قسمتی سازه‌های آبی به زیر آب رفته؟***

در حال حاضر نه.

***و میزان آسیبی که تاکنون به هر یك از این ۱۳ سازه درون آبی وارد شده، مشخص است؟***

خب طبیعتا چون سطح آب بالاست، همه سازه‌ها متاثر از سیلاب هستند و نمی‌توانیم بگوییم مشکلی پیش نیامده، اما هنوز برآورد دقیقی از تاثیر سیلاب روی سازه‌ها نداریم، چون علاوه بر حجم بالای آب کارون، آب رودخانه هم کدر است و نمی‌شود با این شرایط سازه‌ها و پایه‌های آنها را معاینه کرد.

***یعنی تاکنون هیچ کاری برای حفاظت از سازه‌ها انجام نشده؟***

ما در حد توان اقداماتی برای حفاظت از سازه‌ها انجام دادیم از جمله این‌که دریچه‌ها و مجاری و ورود و خروج رودخانه در مسیر سازه‌ها را مرتب پایش و لایروبی کردیم و آورده‌های سیلاب از جمله کنده‌های درختانی که در دریچه‌ها گیر کرده و باعث مسدود شدن مجاری شده بود را پالایش و جمع‌آوری کردیم و به این پالایش و پاکسازی هم درصورت امکان و تا جایی که دسترسی داشته باشیم، ادامه می‌دهیم.

***دقیقا چه چیزی یا چه شرایطی می‌تواند باعث تخریب و فروپاشی سازه‌ها شود؟***

اگر دبی رودخانه به‌گونه‌ای باشد که کنترل نشود و آب از سطح فعلی و مشخص تعیین شده بیشتر شود، نگرانی‌های جدی وجود دارد.

***سطح مشخص شده یعنی چه؟***

یعنی اگر دبی رودخانه بیش از حدی باشد که سازه‌ها برای آن طراحی شده‌اند به حدی که شستگی بنا را داشته باشد که البته در جاهایی که در برابر آب مقاوم نیستند این احتمال وجود دارد. اما به نظرم الان نباید به این مباحث پرداخت و باعث نگرانی مردم شد، چون مردم به اندازه کافی مشوش هستند.

***خب همین حالا هم مردم نگران تخریب این اثر جهانی هستند. مگر قرار است چه نگرانی بیشتری به این نگرانی اضافه شود؟***

این میراث جهانی علاوه بر این‌که ارزش فرهنگی - تاریخی دارد، امروزه عملکرد ویژه‌ای هم در هدایت آب‌های کارون و کنترل آنها بازی می‌کند و حکم یك سد را داشته و یك بنای موزه‌ای نیست و تقریبا غیر از پل شادروان و بند ماهی بازان و برج عیار که اکنون کارایی ندارند، بقیه فعال و کارآمد هستند و درصورت تخریب در جریان موجود رودخانه تاثیر جدی می‌گذارند که من فعلا به هیچ عنوان بنا ندارم درباره آن صحبت کنم، زیرا بازگویی‌اش در شرایط حاضر صحیح نیست. در هر روی به نظر ما احتمال فروپاشی سازه‌ها بسیار ضعیف است و بیان آن فقط نتیجه روانی منفی به دنبال خواهد داشت. و اکنون تنها چیزی که می‌توانم بگویم این است که به صورت کامل با مشارکت سازمان آب و برق و همیاری و همکاری ستاد بحران در استان و شهرستان کل این مجموعه مدام پایش می‌شود و از تمام ظرفت‌ها و امکانات موجود در پایگاه جهانی و میراث خوزستان و آب و برق استفاده می‌شود تا اخلال و اختلال در نظام آب وابسته به این بناهای آبی ایجاد نشود و تا الان هم مشکلی که قابل برگشت و رفع نباشد یا در کل مجموعه اخلال ایجاد کرده باشد، نداشتیم.

در بند میزان هم چند روز پیش سطح آب ۸۰ سانت فروکش کرد و در این فرصت با کارشناسان آب و برق یکسری اقدامات مرمتی و حفاظتی اضطراری برای آن انجام دادیم تا در صورت فرورفتن دوباره در آب سلامتش حفظ شود.

***یعنی هیچ آسیبی به هیچ بخش وارد نشده؟***

آسیب‌ها بیشتر منظری است یعنی سیلاب‌ها با خودشان آورده‌هایی دارند که بخش عمده‌اش گل و لایی است که آمده و اینجا رسوب کرده و باید لایروبی شود و رسیدگی ویژه می‌خواهد تا به فروریزی سازه‌ها منجر نشود.

***پس غیر از بند میزان سازه دیگری در آب فرونرفته یا فروپاشی و تخریب نداشته؟***

در تونل‌های آسیاب‌های شوشتر که به‌شدت فعال هستند فعلا امکان ورود نیست. تاکنون هیچ انسدادی را در هیچ کدام از مجاری نداشتیم و اگر انسداد پیش بیاید فشار می‌اید به تونل‌ها و مجاری مجاور و احتمال تخریب بالا می‌رود.

در هر روی بعد از سیلاب همه اینها باید مجدد معاینه و کنترل شود. هرچند احتمال این‌که ستون‌های پل شادروان دچار آشفتگی شود وجود دارد.

***آیا قبل وقوع سیلاب احتمال آن را نمی‌دادید تا برنامه‌های حفاظتی پیشگیرانه داشته باشید؟***

ما هشدارهای بارش و وقوع سیلاب را پیش از نوروز داشتیم و همه همکاران ما به صورت آماده‌باش در سه شیفت دائمی در حال رسیدگی به وضعیت بارش‌ها و رصد سازه‌ها بودند. برنامه‌های لایروبی و بازکردن دریچه‌ها و کنترل دبی رودخانه و هدایت جریان رودخانه را هم داشتیم که البته همه اینها باوجود حضور گردشگران بود که خودش محدودیت زیادی در کار ما ایجاد می‌کرد، زیرا باید به آنها هم رسیدگی می‌کردیم.

در هر صورت کارهایی که باید انجام شود برای مرمت و حفاظت سازه‌ها بسیار گسترده است که البته هزینه بسیار زیادی را هم طلب می‌کند.

### سازه‌های آبی شوشتر از ۱۳ سازه و بنا روی کارون تشکیل شده که تمام آنها در پرونده‌ای واحد به ثبت جهانی رسیده است

## همه سازه‌های نظام آبی شوشتر

بند شرابدار

بند خاک

بند برج عیار

برج کلاه فرنگی

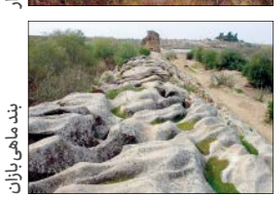
بند ماهی بازان

قلعه سلاسل

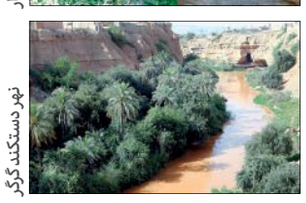
نهر دستگند گرگر

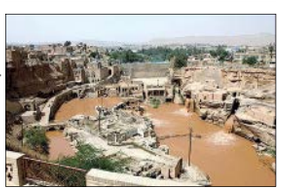
پل بند تاریخی گرگر

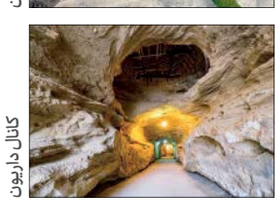
کانال داریون

پل بند میزان

پل بند لشر

پل بند شادروان

طراح: بیژن گورانی

## جدول شماره ۵۳۵۷

### جدول عادی

**افقی:** ۱) چه بسیار - ارتجاعی - طعم ۲) ماده معدنی مورد نیاز برای تمامی سلول‌های بدن - موزه طبیعت و حیات وحش ایران ۳) موسسه پولی- بی‌تجربه- درخت کنار ۴) کارآموز رشته پزشکی - شجاع - یاری کننده ۵) تر و تازه - بسندگی ۶) نوعی بالاپوش- یاران پیامبر(ص)- فاقد اصالت خانوادگی ۷) بازداشتن از انجام کاری- آبادی - محمل ۸) بیان نیکی‌های کسی در غیاب او - بزرگ‌منش ۹) ماده اصلی شیشه- نام دیگر شهر ابرکوه- ضعف و ناتوانی ۱۰) کارگزاری- یادبود- دانه معطر ۱۱) مجله حاوی مدل‌های لباس- علم ستاره شناسی ۱۲) حروف اختصاری نیروی انتظامی کشورمان- فرماندهان - تکیه دادن ۱۳) نیکو - لازم و ضروری - داخل شدن ۱۴) پیرامون- معدل ۱۵) یك حرف و سه حرف- حرکتی در ژیمناستیك - زرد انگلیسی.

**عمودی:** ۱) نوعی هواپیمای جنگی- چاق و فربه- توپ چوگان ۲) سر نیزه - پیراستن اخلاق- نوعی خاك ۳) از تیم‌های فوتبال باشگاهی ایتالیا - بدون آستر- ورزش اصیل ژاپن ۴) پیامبری که در سالخوردگی صاحب فرزند شد- نوعی انگور دانه درشت ۵) حرف ندا- عارف نامی و صاحب کتاب سفرنامه- شکم‌بند طبی ۶) رنگ - علم نحو می‌داند- حمل و نقل ۷) خدای مصریان قدیم- زندانیان- پی در پی ۸) نوشتن- گرمابخش فصل سرما ۹) آماده کردن - به کار بستن قانون- نام‌ها ۱۰) توانستن - از نشانه‌های نوشتاری- واحد شمارش فشنگ ۱۱) آب شرعی- مبحثی در ریاضی- ضمیر سوم ۱۲) کنایه از فقیر و بی‌چیز- صحرا ۱۳) نوآور - مسجد بزرگ شهر- تاریکی ۱۴) شیون- خوراك چارپایان اهلی- نبرد رو در رو برای اعاده حیثیت ۱۵) ضربه سر در فوتبال - دعای صبح جمعه - کشوری در اقیانوسیه.

### جدول ویژه

**افقی:** ۱) پدر آذری - سردترین شهر جهان که در روسیه است - مقام اداری ۲) جعلی - بزرگ‌ترین ماهی دریای خزر ۳ - شادی و سرزندگی- آبادی- آهارزده ۴) مرکز استان لمباردیای ایتالیا - واحد پول قطر- زشت و ناپسند ۵) میانگین - همنشین ۶) عظمت- اتومبیل کرایه داخل شهری - نخود بو داده و برشته شده ۷) سوزاندنی خوشبو- ذلت و خواری - شمشیر قدیمی با تیغه بسیار پهن و قوس‌دار ۸) عنکبوت - ضربه‌ای در بوکس ۹) وسیله برنج‌کوبی- دلشوره - خرما ۱۰) مرتع- اثر معروف پیرکرنی نویسنده فرانسوی- نشانه جمع ۱۱) سراینده آیینه اسکندری- نایب‌السلطنه ۱۲) جامه پشمی- خشك - خردها ۱۳) نوعی آچار سرکج - بیماری بیرون روه - خنك کن ۱۴) گوشه‌ای در دستگاه ماهور- بخشی از اوستا ۱۵) بی‌مهری به معشوق - ایرادگیر - بی‌سواد.

**عمودی:** ۱) کتاب کلیله و دمنه را به زبان عربی ترجمه کرد- سخن آهسته- کدو تنبل ۲) چاشنی متنوع غذایی- نمای ساختمان- ستاینده ۳) شهری در گیلان - خدمتکار پیر- جانشینان ۴) فرمان بردن - پیگمان ۵) بسیار سرد- مکانی برای باز پروری بزهکاران - هشتمین ماه سریانی ۶) ترکیب آلی قابل اشتعال - روزه هندوها - شاه‌تره ۷) درختچه‌ای با ساقه‌های خاردار- بی‌صدا- از آثار ماکسیم گورکی ۸) ساخته‌شده از نقره - تردید ۹) آتشفشانی نیمه فعال در جنوب شرقی ایران- آبله سوختگی- همسایه تفرش ۱۰) کوهی در قزوین- فلاکت- قایق موتوری ۱۱) همگی- کتاب بهناز ضرابی‌زاده در حوزه ادبیات دفاع مقدس- نت اول ۱۲) خزنده خانگی- رودی در بوشهر ۱۳) بوستان- ظرف جوهر و مرکب - دختر آدم و حوا ۱۴) مقابل عمدی- شیوه‌ای برای چیدن تفنگ‌ها - دردها ۱۵) چای خارجی - شوره‌زار- استراتژیك.

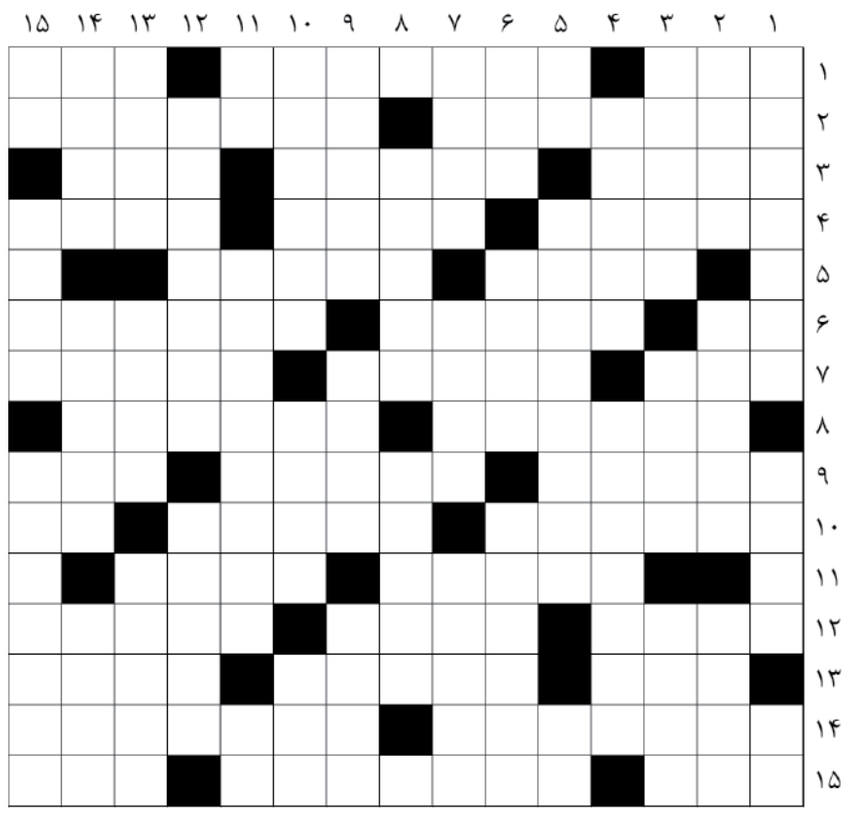

### حل جدول عادی شماره ۵۳۵۶
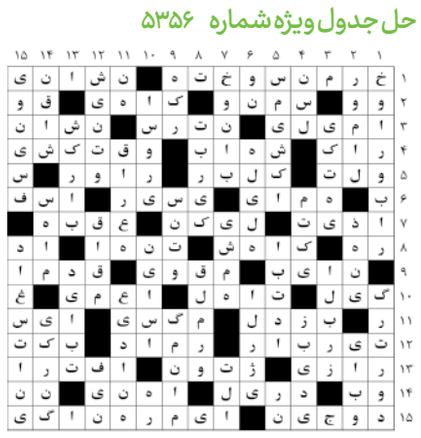
### حل جدول ویژه شماره ۵۳۵۶